

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevele betegek világnapjára

„Odalépett hozzá, és bekötözte ...” (Vö. Lk 10, 34)

Kedves Testvérek!

Hívő és nem hívő emberek egész generációja jól emlékszik Szent II. János Pál pápa utolsó húsvéti *Urbi et Orbi* áldására. A szent pápa azzal, hogy 2005 Húsvétvasárnapján már nem tudta hallható szavakkal elmondani az áldást, hanem a kereszt jelét a levegőbe rajzolva áldotta meg a téren állókat, a televízió csatornái keresztül sokaknak példát adott arra, hogyan kell keresztény módon megélni a szenvedést. Emberileg nézve erőtlén és *kiszolgáltatott* volt, mégis utolsó leheletéig az Urat *szolgálva* élt.

Akkor sokan feltették és talán ma is feltennék a kérdést, hogy milyen élet az ilyen, sőt, élet-e egyáltalán? Nap mint nap tapasztalhatjuk, hogy jelen világunkban megváltozott az élet tisztelete: sokak szemében nem a földi élet maga, hanem csak a fizikai minősége számít. Az ember legyen és ha lehet, maradjon is mindig egészséges, fiatal, sikeres, ha pedig az élet nem ilyen, akkor úgy gondolják, hogy már nem is értékes és le lehet mondani róla.

„Számomra az élet Krisztus, a halál pedig nyereség” (Fil 1, 21) – Szent Pál apostolnak ez a mondata a Filippieknek írt levelében nem más, mint keresztény hitünk foglalta az emberi életéről és annak befejezéséről. Mint emberek, természetes módon félünk az ismeretlentől, félünk a szenvedéstől, ám ahogy a szent pápa életpéldája is mutatja: a keresztény ember nem keresi sem a szenvedést, sem a halált, viszont elfogadja, azzal a tudattal, hogy a földi élet Isten kezében van, és a földi vándorút nem más, mint felkészülés a Teremtővel való találkozásra.

Ha valaki nem ezzel a tudattal éli az életét, akkor számára a küzdelmek és a szenvedések hiábavalónak és értelmetlennek tűnnek. Élete vége felé vagy súlyos betegen pedig talán csábító lehet a könnyű és gyors búcsút kínáló megoldás. Sokszor tapasztaljuk azt, hogy a közvélemény csak ezt az utat tekinti egyedül járhatónak: pártolja az aktív eutanáziát és minden mást értelmetlennek, méltatlannak lát.

Az talán mindenki számára belátható, hogy az nem segítségnyújtás, ha valakitől elvesszük az életet. A betegségben és a haldoklásban a hiteles segítségnyújtás a tünetek enyhítését biztosító ellátás és az emberi közelség. Embertársunkat úgy segíthetjük leginkább a jó halál kegyelméhez, ha kíséreljük szegődünk mellé betegségében, földi élete utolsó szakaszában, fogjuk a kezét, felkészítjük a végső útra, mellette vagyunk, enyhítjük fájdalmait, gondoskodunk róla.

Jézus tanításából ismerjük a felszólítást: „hordozzátok egymás terhét”. Ez meghívást jelent a szolidaritásra, különösen is az élet utolsó szakaszában. Az, hogy a beteg mellé állunk, segítünk terhei hordozásában, nemcsak szentírási, hanem ősi, emberi küldetés is. Sokan, akik súlyosan beteg embert kísértek, tanúságot tesznek arról, hogy ezt nagy teherként élték meg, sokszor fogyott el az erejük, de utólag értékes időszaknak látják, amit nem szeretnének kitörölni az életükből, mert sokkal közelebb kerültek a szerettükhöz.

Keresztény hitünk azt tanítja, hogy miként születésünkről, úgy halálunkról sem dönthetünk mi magunk, autonóm módon: tehát elutasítjuk az eutanázia minden formáját. Mert a valódi segítség nem a halálba küldés vagy az élet bármely módon történő megrövidítése, hanem a látszólag nehezebb út

választása: ott állni a kiszolgáltatott ember mellett, enyhítve szenvedéseit és segítve felkészülni őt a végső útra. Ferenc pápa éppen erre buzdított minket tavaly áprilisi magyarországi látogatása során: „Együttérzés mindenkivel, különösen azokkal, akiket szegénység, betegség és fájdalom kínoz. Az együttérzés latinul compassio, de ez a szó nemcsak együttérzést, hanem együtt-szenvedést is jelent!” (Beszéd a Rózsák terén, 2023. április 29.)

Ma, amikor e bonyolult élethelyzetre sokan gyors és egyszerű, éppen ezért könnyen félrevezető és megtévesztő megoldásokat javasolnak, csatlakozva a Szentatya buzdításához, hallgassuk meg a szenvedések során átjutott **Bíró László püspök atya** szavait és **tanúságtételét**, és gondolkozzunk el arról, hogy ő miként tudja keresztény módon hordozni betegsége terhét.

Bíró László püspök atya tanúságtétele:

„A mai ember menekül a szenvedéstől, abban csak rosszat lát, pedig az ember keresztény szemmel a szenvedésben ajándékot is láthat. A Jóisten megadta, hogy 920 napot tölthettem egészségügyi intézményekben. Azt tudtam, hogy rengetegen imádkoznak értem.

A műtétek sorozata alatt sokat segítettek a látogatók. Valakitől könyvet kaptam, egy bölcsesség maradt meg belőle: „Isten nem kíván mást tőlünk, mint hogy a szívére hajtsuk a fejünket.” Más valaki Placid atyát idézte: „Szibéria addig volt számomra fogság, míg rá nem jöttem, hogy küldetés.” Aztán egy sok esztendővel korábban olvasott középkori gondolat világított belém, amely szerint a szenvedés nagy útrakelés: Az ember olyan tájakat lát meg, amelyeket korábban sosem vett észre. Valóban, az ember a kiszolgáltatottságában sok mindent észrevesz. Volt idő, amikor nemigen remélhettem, hogy valamikor emberek elé állhatok.

Akkor az a veszély fenyegetett, hogy esetleg mind a két lábamat levágják. Először azokért aggódtam, akik imádkoztak értem. Hitben, hogy tudják feldolgozni azt a csalódást, hogy a sok ima ellenére mégis levágják a lábamat. Igazából több aggodalom nem volt bennem. Annyit tudtam: Isten kezében vagyok és Ő nem ellenségem.

A pandémia alatt napról napra egyedül miséztem. Az ablakom alatt egy gyönyörű platánfa állt. Ott fehérlett előttem törzsével, ott lengette ágait. Egyedül voltam a szentmisén, de jelen volt az egyetemes Egyház és ebben a platánfában jelen volt a teremtett világ.

Teilhard de Chardinnek egy könyve, és annak címe jutott eszembe: „Mise a világ felett.” Aztán jött a lábadozások korszaka, az első szabad mozgásom kerekesszékkal, majd járókerettel, utána mankóval, de még mindig nem remélhettem, hogy önálló léte kezdek. Lassan elfogadtam a szociális otthon körülményeit, végül egy konkrét segítség jött, ami elvezetett az önálló léthez. Sok-sok emberi törődést, hozzáértést tapasztaltam meg orvosok, nővérek és sokan mások részéről. Voltak, akik az orvosokért imádkoztak, voltak, akik a nővérekért, persze néha megtapasztalhattam az emberi kiszolgáltatottságot, a figyelmetlenségeket, sőt durvaságokat is, de ezek eltörpültek ahhoz a reményhez képest, hogy talpra állhatok, hogy aktív módon pap lehetek, bár el kell mondanom, hogy a szenvedések idején is tudtam, hogy pap vagyok, élhetek másokért, Egyházaért.

Visszaemlékezve a hosszú betegségre, a mostani korlátolt voltomra is, mennyi szépségtől fosztottam volna meg önmagam, ha nem kapok erőt mindezek vállalásához. Kívánom, hogy ha valakire rászakad a szenvedés, Istenbe kapaszkodva merje vállalni azt és engedje, hogy embertestvéreinkért imádság fakadjon belőle és fogadja el a segítő kezeket.”

Fakadjon belőlünk is imádság a betegekért és a szenvedőkért ezen a napon! Kérjük Istent, hogy adjon szívünkbe részvétet és szeretetet mindazok iránt, aki rászorulnak testi-lelki támogatásunkra!

Budapest, 2024. február 3.

a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

(A körlevél felolvasandó a Betegek világnapján 2024. február 11-én minden szentmisén)